

Το Πρώτο και Δεύτερο Σχίσμα των Εκκλησιών

Μετά την αποδοχή του βαπτίσματος από τον Βούλγαρο ηγεμόνα Βόρη, ο ελληνικός κλήρος προχώρησε στην οργάνωση της Βουλγαρικής Εκκλησίας σύμφωνα με τις υποδείξεις του πατριάρχη Φωτίου.

Ο Βόρης συνέτριψε την αντίσταση των Βουλγάρων ηγεμόνων (βογιάρων), που έμεναν πιστοί στην εθνική θρησκεία, αλλά γρήγορα απογοητεύθηκε από το ότι η διοίκηση της Εκκλησίας ανατέθηκε σε Έλληνα επίσκοπο και στράφηκε εκ νέου προς τη Ρώμη.

Με τη συμπαράσταση του αυτοκράτορα, ο πατριάρχης Φώτιος απέκρουσε και τη νέα επέμβαση της Ρώμης και κατηγόρησε τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία για θέματα λατρείας και εκκλησιαστικής τάξης, κυρίως για το δόγμα ότι το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται και από τον Υιό (filioque). Αυτό το δόγμα απορρίφθηκε από τη Σύνοδο του 867 και ο Πάπας Νικόλαος αναθεματίστηκε (**Πρώτο Σχίσμα**). Το βουλγαρικό ζήτημα ρυθμίστηκε με απόφαση της Συνόδου του 870 στην Κωνσταντινούπολη: η Βουλγαρία θα υπαγόταν στη δικαιοδοσία του πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης.

Η έριδα η οποία οδήγησε στο οριστικό, **Δεύτερο Σχίσμα** των δύο Εκκλησιών, Ρώμης και Κωνσταντινούπολης, το 1054 ξεκίνησε από θεολογικές και δογματικές διαφωνίες για ζητήματα όπως:

- η νηστεία του Σαββάτου,
- η αγαμία του κλήρου,
- η χρήση των αζύμων στη Θεία Λειτουργία,
- κυρίως το δόγμα της Ρωμαϊκής Εκκλησίας περί εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος και από τον Υιό.

Κύρια αιτία του Σχίσματος ήταν ότι η Ρώμη διεκδικούσε την πρωτοκαθεδρία στον χριστιανικό κόσμο, την οποία δεν μπορούσε να αποδεχθεί η Κωνσταντινούπολη.

Και ο Πατριάρχης Μιχαήλ Κηρουάριος και ο Καρδινάλιος Ουμβέρτος δεν διαπραγματεύτηκαν με πνεύμα καταλλαγής. Οι συζητήσεις τερματίστηκαν με αμοιβαίους αφορισμούς και υποτιμήθηκε από τους σύγχρονους της εποχής το πρόβλημα.

Η βαθιά επίδραση του Σχίσματος φάνηκε τις παραμονές της Άλωσης της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους.